

2. Фещенко Л. О. Організація взаємодії правоохоронних органів / Л. О. Фещенко // Держава і право. – 2009. – № 43. – С. 245–250.
3. Практика применения нового уголовно-процессуального законодательства. – М. : Юристъ, 1962. – С. 87–91.
4. Шамрай В. М. Поняття і суть взаємодії, її значення / В. М. Шамрай // Прокуратура. Людина. Держава. – 2004. – № 1 (3). – С. 60–67.
5. Зуєв О. Ю. Протидія збуту майна, одержаного злочинним шляхом : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Зуєв Олександр Юрійович. – Х., 2015. – 233 с.

Воліков Т.А.

здобувач

Харківського національного
університету внутрішніх справ

МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ ПІДРОЗДІЛАМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЯКІ ПОВ'ЯЗАНІ ЗІ СТВОРЕННЯМ БАНД ТА ЗЛОЧИННИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Результативність наукового дослідження значною мірою залежить від вдало обраної методології. Не є виключенням і дослідження проблем оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій.

Слід зазначити, що основними сучасними проблемами оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій, є:

1) недостатня теоретична розробленість проблем оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій;

2) недосконалість нормативно-правового регулювання оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій;

3) неефективна організація діяльності підрозділів кримінальної поліції щодо виявлення, документування та запобігання злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій.

Вибір методів зумовлений метою, завданнями дослідження, а також наявним науково-теоретичним та емпіричним матеріалом. Застосування правильно дібраної методології сприятиме внутрішній єдності, достовірності, об'єктивності, репрезентативності та повноті дослідження. Як зазначили С.Е. Важинський та Т.І. Щербак, завдання наукового дослідження, як правило, полягають у: вирішенні теоретичних питань, які пов'язані з

проблемою дослідження (введення до наукового обігу нових понять, розкриття їх сутності і змісту; розроблення нових критеріїв і показників; розроблення принципів, умов і факторів застосування окремих методик і методів); виявленні, уточненні, поглибленні, методологічному обґрунтуванні суттєвості, природи, структури об'єкта, що вивчається; виявленні тенденцій і закономірностей процесів; аналізі реального стану предмета дослідження, динаміки, внутрішніх протиріч розвитку; виявленні шляхів та засобів удосконалення явища, процесу, що досліджується (практичні аспекти роботи); обґрунтуванні системи заходів, необхідних для вирішення прикладних завдань; експериментальній перевірці розроблених пропозицій щодо розв'язання проблеми, підготовці методичних рекомендацій для їх використання на практиці [1, с. 16].

Ми вважаємо, що до основних питань, пов'язаних з теоретико-правовими та організаційно-тактичними засадами оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій, слід віднести наступні:

1) механізм правового регулювання оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій;

2) характеристика кримінальної поліції як суб'єкта оперативно-розшукової протидії злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій;

3) оперативно-розшукову характеристику злочинів, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій;

4) причинно-умовний комплекс детермінації злочинів, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій;

5) оперативно-розшукове запобігання підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій;

6) особливості організації виявлення та документування підрозділами кримінальної поліції злочинних дій, пов'язаних зі створенням банд та злочинних організацій;

7) тактику виявлення та документування підрозділами кримінальної поліції злочинних дій, пов'язаних зі створенням банд та злочинних організацій [2, с. 6-7].

Як зазначив О.В. Кириченко, проблеми оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки повинні трансформуватися крізь призму теоретичних проблем, зокрема, місця оперативно-розшукової протидії в системі протидії злочинності, її сутності, та практичних проблем, пов'язаних з протидією злочинам проти громадської безпеки оперативно-розшуковими засобами, а саме: злочинам терористичної спрямованості; злочинам, які пов'язані зі створенням банд, злочинних організацій та незаконних воєнізованих або збройних формувань; злочинам, які порушують правила поведіння з окремими джерелами загальної (підвищеної)

небезпеки. А також повинно здійснюватися й крізь призму проблем, пов'язаних з організованою злочинністю в частині створення організованих груп, зокрема банд та злочинних організацій, діяльності цих злочинних спільнот; терористичною діяльністю; діяльністю, пов'язаною з незаконним обігом вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин [3, с. 424].

З урахуванням зазначеного, розгляд питань щодо теоретико-правових та організаційно-тактичних засад оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій, з одного боку повинно відбуватися через призму теоретичних проблем, зокрема, місця оперативно-розшукової протидії в системі протидії злочинності, її сутності, та практичних проблем, пов'язаних з протидією злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій, а з іншого – крізь призму проблем, пов'язаних з організованою злочинністю в частині створення організованих злочинних об'єднань, зокрема банд та злочинних організацій, діяльності цих злочинних спільнот.

Під час наукових досліджень використовуються різні методи, тобто способи досягнення мети, певним чином упорядкована наукова діяльність або сукупність принципів, правил, прийомів, способів і засобів наукових досліджень.

Загальним методом пізнавальної діяльності є діалектика. Діалектичний метод – це пізнавальна стратегія, використовуючи в якості основного аналітичного засобу принцип протиріччя [4, с. 258-259]. Такий метод дозволяє з'ясувати сутність злочинів, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій, та їх властивості; встановлення тенденцій розповсюдження цих злочинів та чинників впливу щодо їх існування; розкрити зміст практичної пізнавальної діяльності, якою є оперативно-розшукова протидія злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій.

Для достовірності, об'єктивності, репрезентативності та повноти дослідження, на наш погляд, необхідно використати такі методи, як формально-логічний, історичний, порівняльно-правовий (компаративістський), логіко-семантичний, системно-структурний, соціологічний; статистичний, а також методи моделювання та контент-аналізу.

Зокрема, формально-логічний метод надасть можливість для здійснення аналізу стану наукової розробленості проблем оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій; формування нових понять та усунення неточностей і суперечностей з зазначеної проблематики. У свою чергу для розробки понятійного апарату оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції створенню банд і злочинних організацій та виробітки критеріїв оцінювання ефективності такої діяльності

слід використовувати логіко-семантичний метод.

За допомогою історичного методу будуть з'ясовані історичні передумови оперативно-розшукової протидії злочинам підрозділами кримінальної поліції в системі протидії створенню банд та злочинних організацій.

Для аналізу нормативно-правових актів України, які є правовою основою оперативно-розшукової протидії злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій, буде використано порівняльно-правовий (компаративістський) метод. У першу чергу аналізу повинні бути піддані з одного боку нормативно-правові акти, які регламентують оперативно-розшукову протидію кримінальним правопорушенням підрозділами кримінальної поліції, а з іншого – нормативно-правові акти, які спрямовані на протидію злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій.

Системно-структурний метод дозволяє визначити місце оперативно-розшукової протидії злочинам підрозділами кримінальної поліції в системі протидії створенню банд та злочинних організацій, а метод моделювання – для визначення перспективних напрямів удосконалення й оптимізації організації та тактики оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій.

Статистичний та соціологічний методи слід використовувати при вивченні практики діяльності підрозділів кримінальної поліції щодо протидії злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій, зокрема соціологічний – при анкетуванні працівників підрозділів кримінальної поліції, а статистичний – при аналізі статистичних даних щодо стану злочинів, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій.

Зважаючи на прикладний характер досліджуваної проблематики, необхідним є використання методу контент-аналіз, що надасть можливість для вивчення та аналізу аналітичних матеріалів підрозділів кримінальної поліції, матеріалів оперативно-розшукових справ і кримінальних проваджень.

Зазначені методи не вичерпують усього методологічного різноманіття підходів до пізнання оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій, проте в руслі нашого дослідження вони є найоптимальнішими.

1. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

2. Воліков Т. А. Актуальні питання дослідження теоретико-прикладних засад оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам, які пов'язані зі створенням банд та злочинних організацій // Актуальні питання оперативно-розшукової протидії злочинам : матер. наук.-

практ. семінару (Дніпро, 25 травня 2016 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. С. 5-7.

3. Кириченко О. В. Методологічні підходи дослідження проблем оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2013. № 3. С. 421-427.

4. Бачинин В. А. Энциклопедия философии и социологии права. СПб. : Издательство Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2006. 1093 с.

Кузик В.В.

здобувач

Науково-дослідного інституту
публічного права

АНТИНАРКОТИЧНА БЕЗПЕКА ЯК КРИМІНОЛОГІЧНА КАТЕГОРІЯ

Наркотизація населення в Україні набуває нових, у край серйозних, масштабів, що створює безпосередню загрозу національній безпеці.

Відповідно до Закону України «Про національну безпеку» національна безпека України – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз. До загроз національної безпеки відносяться явища, тенденції і чинники, що унеможливають чи ускладнюють або можуть унеможливити чи ускладнити реалізацію національних інтересів та збереження національних цінностей України. А національні інтереси України визначені як життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян [63].

У Стратегії національної безпеки України визначено, що сучасна модель глобалізації уможливила поширення міжнародного тероризму та міжнародної злочинності, зокрема у кіберпросторі, наркаторгівлі, торгівлі людьми, релігійного та ідеологічного фундаменталізму та екстремізму, підживлюваного з-за кордону сепаратизму, нелегальної міграції, легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, розповсюдження зброї масового ураження тощо. У зв'язку з цим у розділі II Стратегії «Основні напрями зовнішньополітичної та внутрішньополітичної діяльності держави для забезпечення її національних інтересів і безпеки» задекларовано, що Україна, прагнучи зміцнити заснований на демократичних нормах і цінностях міжнародний порядок, бере активну участь у протидії тероризму, розповсюдженню зброї масового ураження, міжнародній злочинності, наркаторгівлі, торгівлі людьми, політичному та релігійному екстремізму,